

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Передплата
на «РУСЛАНА» виносить:
в Австрії:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

На село дурити!

(Далі).

В Галі голосив Лібкнехт, що законодавство виконуване народом можливе лише в малих державах, як н. пр. в поодиноких кантонах Швайцарії, але не у великій державі. Лише право предкладаня законопроектів народом і право голосованя над законами можна прийняти до програми. Але домагане, щоби треба вірити проводирям, що они добивши ся влади, все уладять як найкрасше, доводить до сліпої віри в авторитет, а се поборюють соціал-демократи як найвзятійше.

Лібкнехт не стямив ся, що пішов на руку противникам стоваришень, заявивши в Берліні, що стоваришеня є першим ступнем до конфіскації приватного майна. Той же сам Лібкнехт, що признав в Берліні таку силу стоваришеням (хоч се відносило ся до англійських), висловив ся в Галі про партійну програму ось як: Се велике дитинство думати, що після аналогії соціалістичного закона можна прямо розказати: в годині 12. удає дотеперішній суспільний лад, а входить в жите соціалістична держава. В Галі, перед уміркованими елементами, не усунув ся був ще Лібкнехт з глузду, але в Берліні, де мав перед собою дуже радикальних соціал-демократів, втратив уже рівновагу.

Так легко се не дасть ся зробити, як Лібкнехт виложив своїм слухачам в Берліні. Колиб він був розумів добре діловодство великої фабрики, не говорив би був таких нісенітниць. Се дуже легко сказати: робітники фабрики дадуть собі раду і без підприємців і т. д. Чи добре чи зле йде фабрика, се залежить головно від майстрів, які кермують робітниками. При Лібкнехтовскім перевороті треба би нагнати

передовсім майстрів. Се припало-б вельми до вподоби робітникам, бо між ними є чимало таких, що кажуть: є досить робітників так само розумних і справних як майстри. Се вчасти правда, бо всі майстри вийшли з робітничого стану і можуть з него доповняти ся. Але чиж можна заступити робітниками також архитектів та інженерів великих фабрик? Було би се вельми трудно. Але допустім, що перемогло-б ся і сі трудности, чиж вже були-б усунені всі перепони з дороги? Аж тепер виринули би головні трудности, бо все то, що Лібкнехт говорив, се побічні справи. Він може умів писати часописи, говорити красні бесіди перед малосвідомою товпою, але про лад у великій фабриці мало що знав!

Щоби лекше зрозуміти цілу справу, перейдім у велику фабрику машинову. Тут відчитують приказ голови соціал-демократів: »Завтра в полудне о 12-ій годині входить в жите соціалістична держава!« Робітники виконують приказ, проганяють на другий день в полудне всіх підприємців, акціонерів, інженерів, архитектів і т. д. і всіх, кого лише бажують позбутися, вибирають споміж себе нових проводирів і починають дальшу роботу. Приглянувши ся з годину тій роботі, приступаємо до одного робітника і питаємо ся: що тут робиш? Він пояснить се нам очевидно. Алеж схочемо знати і імя того, що се поручив робити. Припустім, що робітник буде знати его імя; чиж не буде се в многих случаях імя акціонера, інженера або підприємця? Аже чиж они будуть могли ще спожиткувати своє замовлене, коли їх прогнано з фабрики? Що ж опісля? Над тим мабуть Лібкнехт не застановив ся, промовивши такі гарні слова. Коли в таким случае не придасть ся на нічо, довершити замовлену роботу, то й на нічо не придасть ся нову зачинати. Чи Лібкнехт подумав над тим, як винагородити сей

убуток? Хто буде купувати, коли все буде удержавлене? Чи справді думав він, що держава може зараз все винагородити, що нинішня суспільність продукує? Чи справді можна весь нинішний продукційний спосіб нерозважним словом одного чоловіка нищити, і чи відтак дасть ся се знов винагородити?

На се певно дадуть нам відповідь, що держава переймає всі справи і веде їх дальше! отже тим способом вимине ся всяке спинюване заводів. Правда, що держава може обняти великі заводи, але чи зможе їх дальше вести, се ще річ дуже сумніва. Але треба думати не лише про великі заводи, але й про безліч дрібних! Як з ними дасть собі раду держава? Переворот, якого домагав ся Лібкнехт, довів би до заколоту а сей знов до безробітя, а безробітє є для робітників те саме, що голод. Щоби утворити таку Лібкнехтівську державу, на се треба більше як цілого людского віку. А робітники не можуть так довго голодувати, потребують жити і щоденної поживи. Лібкнехт і его товариші уміють нерозумну товпу словом і письмом підбурювати против теперішньої суспільности, але щоби навіть зорганізувати таку будучу державу, яка уроїла ся в їх головах, на се їх голова за тісна.

Соціалістична держава, колиб дійшла колись до влади, може знищити нинішню суспільність. Але тим ще не pomoже робітникам. Поки ті панове знесуть теперішню суспільність, мусять подумати над тим, чим її заступити, бо інакше робітники пропадуть. А ким заступлять соціалісти робітникам дотеперішних консументів їх виробів? А се головна річ для робітників.

А тепер ще кілька слів до робітників. Після соціал-демократичної науки робітники повинні бути собі рівними, братами. Але пригляньмо ся робітникам у великій фабриці, чи они дійсно обходять ся з собою

6

Скапаний свѣт.

Штука в 4 діях зі співами і танцями

ВЛАД ОРКАНА

переклав:

Йосиф Стадник.

(Далі).

КІЦЮСЬ (зачинає співати — підпитий). Зелена рута, яловець!...
ПРИСЯЖНИЙ. Стан супружеский, се єсть...
Кивот завіта...
ГРЯДКА. Старого завіта...
ПРИСЯЖНИЙ. Коли Бог сотворив Адама...
ЛІБЕРДА. Коли Адам сотворив Еву... те... хотів сказати... пива!
КАНТИЙ. Ану, хлопці! Скоро!
ПОЛЬОВИЙ (жалісно). Прошу о голос! (Музика зачинає строїти скрипки, гамір ще більший).
КІЦЮСЬ (махає рукою і підспівує). Зелена рута, яловець! Зелена рута, яловець...
ПОЛЬОВИЙ (чим раз жалісніше) Прошу о голос!
СУХИЙ (встає). Я прошу о голос!
ВІЙТ (до присяжного, тягне его за рукав, щоби сів). Відітхайть, куме, відпочиньте!... (той сідас).

СУХИЙ Було на свѣті трох чоловіків...
ДРУЖБА. Ліберда, Сухий і Кіцюсь!...
СУХИЙ (до него). Або я говорю, або ти!
КІЦЮСЬ (махає рукою). Все одно!... (підспівує). Зелена рута, яловець — зелена рута, яловець... (Одні встають від стола, другі їдять ще та поть. Дружки одні крутять ся біля дівчат, другі пхають ся до музики, котра умістила ся в куті, на лавці. Кантий частує гостей. Музыка строїть скрипки і пробує різних мелодий. Дружки і гасди пригукують, підспівують півголосом. При столі гамір).
1-ШИЙ ДРУЖБА (перед музикою)
Гей у літі зеленіє
А в зимі ся знов біліє...
ГРЯДКА (при столі, до війта). Куме! Ще вам щось скажу.
ВІЙТ. Зараз, зараз, тільки музиці піддам вота! (підходить, стає перед музикою, підштовхує Сухого — всказуючий палець підносить до гори).
Наші предки добре бились,
Кров лила ся як вода!...
(музика грає) — Не так!
Наші предки добре бились,
Кров лила ся, як вода!...
К' чорту така музыка! (підходить до столу).
ЛІБЕРДА (з за стола).

Не по те прийшлисьмо,
Щоби тутки бути...
СУХИЙ (зачоує ся, перериває).
Як зачав я, так скінчив,
Не буду вже більше пив!
ПРИСЯЖНИЙ (іде до музики). Що? Як?
Всі на раз? Поволи, бо позахрипаєте до рана... (пари збирають ся, дружба уставляє. При столі гамір зменшав ся. Стіл відсувають під вікно).
КІЦЮСЬ (крутить ся комічно і жалісно підспівує). Зелена рута, яловець, зелена рута, яловець, зелена рута, яловець... (і т. д. — від початку). (Пари стають. Сухий пхає ся перед музикою).
1-ШИЙ ДРУЖБА (відштовхує его). Ви уже скінчили! Я плачу! (кидає до басів гроші і підспівує).
Як я їхав на діл —
Цвила конюшина!
Як їхав з долини,
Жала ю дівчина!
(Музика повторяє, він тулає, тинцює в коло, пари за ним).
2-ГИЙ ДРУЖБА (співав).
Весела я була,
Смутку не зазнала,
Доки тебе милый
Близше не пізнала!...

як братя? Ті самі робітники, що вечерами на зборах так гарно говорять про рівність і солідарність всіх, поступають в день з своїми товаришами як-раз навпаки. У великих фабриках звичайно половина робітників — се товариші, а друга половина, се їх попихачі, се люди меншевартні. Досвід показує, що мало хто так не по людски обходить ся з робітниками, як самі соціал-демократи. Деж ту та славлена братня любов?

(Конець буде).

Реформа народного театру.

IV.

Последною і може найважливішою запорою європейської стони нашої сцени є мала платня акторів і недостаток всякого забезпечення для них на старість. Тяжко вимагати від людей великих річій, коли їм дає ся так мало хліба. Аж дивно нераз стає, читаючи в критиках некорисні оцінки наших артистів, супроти гри акторів на столичній сцені. Наші волокити гарують на кождім представленні, як не в ролях, то в хорі, або в танцях, або нарешті в касі театральній, так що навіть своїх товаришів ніколи не бачать на сцені. А ті, з якими порівнуєть ся парясів, бували по світових сценах, бачили не одно, читали і чули, обертались в артистичних кругах — одним словом мають зовсім інші обставини для розвою свого таланту і працюють не лише для слави, але і для тої мамони, що все таки є товчком для праці і стараня.

А платня наших акторів філює межі 40 а 100 корон місячно. Добре, що хоть завели ті корони, то бодай видає ся більше на число! Тільки вітмовко тенор-соліст переступить сю границю до 120 а часом 160 корон, або який визначний артист, що з родиною не вижив би інакше. Жонаті, працюючи разом з жінкою на сцені, можуть надіяти ся разом 200 корон місячно, а сю границю переступають вже дуже рідко хіба такі пари, де він і она суть перворядними артистичними силами, або співаками. Лучало ся, що тенор «вишрубував» свою гажу і на 200 корон, але хіба на два-три місяці, бо дирекція сейчас оглядала ся за іншим, хоть гіршим, а дорогого пана «пускала на зелену пашу». Часами і примадонна зі своїм чоловіком видусили від директора аж 300 корон місячно, але се так само було переходячим. Так було за Біберовича, так було за Бесіди і, здає ся, не буде ліпше і тепер.

Руский театр прямо не може більше дати артистам. Се мусять мати на тямці і дирекція і актори, та після того грошевого ставка класти артистичну греблю. Котрий з артистів хоче «звікувати» при театрі, нехай і не затруєє собі

1-ШИЙ ДРУЖБА.

Гальжбісю любенька,
Не плач, мов дитина,
Таж маєш серденько
Хлопця, як малина!

2-ГИЙ ДРУЖБА.

Гальжбісю любенька,
Не нора ридати,
А тра покірненько
Божій воли здатись.

(Пари переміняють ся — присяжний стає з панною молодю перед музикою).

ПРИСЯЖНИЙ (поважно).

Плакать не на місці,
В ярмо мусиш лізти,
Вже ся не випряжеш,
Аж в могилі ляжеш!

ГАЛЬЖБИТА (відсміює).

Я не плачу, люди,
Тож покиньте жалі,
Зле мені не буде,
Тож танцюймо далі...

(Танцюють кілька тактів, музика зстає — відпочивають, гамір, сміх).

СУХИЙ (до якоїсь дружки підсміює і пристукує).

Кобись була плячок дала,
Тобись була танцювала,
Кобись плячка ти не дала,
Не будеш ти танцювала!...

(Далі буде.)

жита завистію на своїх товаришів, на ролі, на «голос» в театрі, бо як з одної сторони кождий є потрібний в сій невеличкій дружині, так з другої сторони може бути певним, що того щастя він досягне, що коли справді стане артистом, буде мати аж 100 корон, а разом з жінкою аж 150 до 200 корон місячно.

Колиж кому з артистів се не вистарчає або за мало бачить поля для розвитку свого таланту, нехай пускає ся в світ здобувати ліпшу долю. Може єму пощастить ся, а може коли ще і верне на нашу сцену, збогачений житєвим і фаховим досвідом. Ми не поділяємо шовіністичного погляду, немов би покинення рускої сцени було якимсь спроневеренем ся рідній музі. Колиб пр. професора рускої гімназії іменовано директором польської, чи він не прийняв би сего становиска тому, що хоче працювати над рускою молодіжю? Такого случая ще не було, бо і не мав би рації. Прецінь він зробить місце другому, який так само буде вчити рускі діти. Колиб всі ческі музиканти хотіли задля патріотизму грати в Чехах, то їх би палицями гнали звідтам. Тож они заповнюють всі оркестри цілої Європи, а ще все таки для ческої потреби лишає ся досить музикантів. А так само і акторських талантів і співацьких грудий найде ся ще на Руси досить, що не дадуть замовкнути рускій Мельпомені. А театр сповнить тим самим хосевне діло, що дасть хліб у руки талановитим одиницям з народу.

Так поставлена kwestія кар'єри наших артистів має сю користь, що може заставити їх до усильної і постійної праці над своїм власним видосконаленем, а тим самим і принесе користь для самої сцени. Нехай се будуть тільки мрії молодого артиста, які ніколи не мають сповнитися, а всеж таки они поведуть єго на артистичні височини. А енергійніші та щасливійше вивіновані одиниці може і справді стануть славою нашого імени на українських чи чужих сценах. А коли і повернуть на сю сцену, де ставили свої перші кроки, то принесуть з собою багато дечого нового. Ми вже згадували попередно про деяких членів дружини, що тим способом справді причинили ся до роввою нашої сцени. Можемо ще вказати і на інші приміри, як от пр. на Ніжанковського, що виїхавши хористом на Україну, вже по році вернув актором, якому можна повірити навіть головні ролі. Те саме стало ся і з пнею Стецьницькою, а навіть пні Осиповичевої, якій давнійше часто закидувано недбалість у вичуваню ролі, коли «перевітрила ся» на польській сцені, вернула немов відмодожена духом і тілом, набрала пам'яті, рухливости, міміки — одним словом, стала правдивою, старанною і сумлінною артисткою. А знов бували і такі сумні приміри, що деякі «з патріотизму» так «засіли парадію» в театрі, що стали єго закалою, зледащівши морально і заводово.

Щож дотичить дирекції, то она повинна також оглядати ся на досвід давнійших літ і не робити пустих комбінацій на будуче, тим більше, що після всіх познак будучнїсть для руского театру не буде лекшою, але ще може тяжшою.

(Далі буде).

Успіхи православя.

«Ст. Петерб. Вєдомості» заміщають статю п. з. «Присєдїненіє к православній церкві Чехо-католиків» з нагоди 30-літнього ювілея успіхів православя між Славянами, на яку іттенцію відбуло ся 14. с. м. торжественне архиєрейське богослужєнє в Троїцькїм соборі. Александровської лаври.

Трицять літ тому назад, стоїть в вгадаїній статі, слідком за оголошенем догми про папську непомильність, чотирнацять Чехів-католиків, проживаючих в Петербурзі, пам'ячаючи на історичну судьбу свого народу, рішили вернути (?) на лоно православної церкви, якої вірними синами були їх предки(!). В 1870 році (1. 14. жовтня при осібнім торжестві, в присутности ректора духовної академії Яншева, dokonано обряду їх з'єднаня. Сей добрий примір не остав без наслідків. Вєлід за ними приступили до православя: в Петербурзі єще 8 Чехів-католиків, в

Москві 28, в Волині 300 і в других містєвостях полудневої Росії до Кавказа влучно — коло 200 людей.

Крім сего 24 Галичан, проживаючих в Петербурзі, під проводом червоно-русского діятеля Е. О. Павлевича (нині помершого), відреклись від унії в катедральнім Ізааківскїм соборі при торжественнім богослужєню в присутности трех митрополитів.

Скоро і в Празі, головнім городі чеського славяньства, в ново побудованій в вісімдесятих роках, православної церкви Святителя Николая Чудотворця, де ще в XVI. віці відбувало ся славянське богослужєнє, братам-Чехам стало можливо познакомитись з православним богослужєнем. Хотай ся церков не мала спроможности приєднати до православя австрійських підданих і єї св'ященік і ограничались тільки на сповнюване духовних потреб російських підданих, то всеж таки визначний вожд Молодочехів др. Сладковскій, не оглядаючись на всі грозячі єму небезпечности, прийняв православ'є і на смертнім ложу завіщав всім своїм братам-католикам піти в єго слїди.

Завіщаня Сладковского послухало 120 Чехів, проживаючих у Відні, до 50 осіб в Моравії і коло 20 осіб інтелігентних Хорватів в Загребі. Вєлід за сим нові стараня 500 Чехів-католиків, жєлаючих приєднатись з православем, спараліжовало тяжкими карами австрійське правительство, яке втрутило їх вожда, д-ра Жівного, в тюрму...

Коли в Австрії приєднанє Чехів-католиків до православя не могло розширити ся задля перепон зі сторони правительства, то на против в Росії примір чотирнацять Чехів-католиків, які прилучили ся до православя, звінчав ся повним успіхом. Із числа 35.000 Чехів-католиків, які переселили ся в Росію, під теперішню добу вже коло 30.000 є повернувших на лоно православної церкви.

Автор статі підносить дальше ті великі успіхи і дякує всім, що причинили ся до них. — Але коли зважим, що сего часу проголошенє догми папської непомильності викликало далеко більші недорозуміння і перевороты в лоні католицької церкви, як відступство 14 «Чехов проживавших в Петербурзі», та що відтак ціла православна пропаганда в Чехах була лише пустою демонстрацією на політичнім полі, а наконєць, що в виду ограничень, які чужинці-католики мусять зносити в Росії, перехід російських Чехів є вислідком грубо матеріялістичної інтересовности, то властиво треба би було відправити панахиду над успіхами православної церкви між Славяньством.

3 боєрских республік.

Трансвальське посольство в Бруксели оголошує, що Крігер дня 31. жовтня прибуде до Триєсту а дня 3. надоліста до Марсїлії. Крігер обіде безусловно всі європейські двори і удасть ся також до Вєшингтону. У Франції підносять ся голоси, щоби не дозволити Крігерови прибути до Марсїлії, бо єго присутність могла би викликати мавїфєстациї, з яких могли би вийти неприємности для Франції у відносинах до Англії, що тепер як-раз поліпшили ся трохи.

Перебуваючий в Гамбурзі трансвальскій посол др. Лейде, в розмові з одним редактором, признав, що з боєрскою справою є дуже зле, але додав, що Боєри не тратять надії і будуть вести підїздову війну доси, доки незайдуть можливість, кориснійші обставини для боєрских республік.

А з Трансвалю надходять вїсти, які вповні потверджують висказ др. Лейде. Вправді з Преторії надійшла телеграма з донесєнем, що після звісної проклямації Девєта, якого сей боєрскій герой загрозив кождому бургєрови, який зборонєє ся ліднести оружє проти наїздників, що буде єго уважати воєнним полонником, — поважаний бургєр з Преторії іменем Ван Пост, за дозволом англійських властей, вибрав ся випшукати Девєта, щоби єму представити безцільність і шкідливість дальшої борби, а другі бургєри удали ся в сій самій цілі до Боти, то однак їх мїсія буде зовсім безуспішною.

Последні вїсти, походячі навіть просто від ген. Робертса, показують, що Англічанам ще далеко до покорєня Боєрів, та що Боєри не да-

ють ся. Зі всіх сторін обох републик боерских надходять вісти про стрічі Англичан з Боерами, з котрих перші найгірше виходять. Здає ся, що тепер не лиш команда але й вся найвисша власть воєнна у Боєрів спочила в руках знаменитого і славного генерала Девета. І знов сей знаменитий вожд урядив ся так, що Англичани навіть не знають, де його шукати. Ораньскі бурґери підносять знов оружжя і загально уважають се наслідком впливу Девета. Але зарозом із заходу трансвалської републики надходять вісти стверджуючі присутність страшного Девета в сих сторонах і туди вибрав ся за ними генерал Френх. Про его акцію телеграфує лорд Робертс з Преторії під вчерашню дату, що він разом з полковником Магоном в послідніх часах звів кілька знатніших битв з Боерами, які за кожним разом уступили з поля, але також і Англичанам завдали діткливі страти в людах. Іменно лягло кількох офіцерів і воєнків (кілько?), а 25 воєнків і 3 офіцери віднесли рани.

Але і з другої сторони забили цвяха Англії! Цециль Родес, «некоронований король полудневої Африки» працює тепер над програмою автономії яраю. Его цілію є надати полудневій Африці такий устрій, який має Австралія, отже: Сполучені держави Африки! Дня 10. с. м. Цециль Родес відкрив конгрес полуднево-африканської ліги промовою, в якій заявив, що він разом зі Шрайнером і Меріманом були тому противниками плянів Крігера, бо він стремив до супрематії боерских републик над другими областями полудневої Африки. Що-до Родезії, она не дасть прилучити себе до Капльандії, бо має вигляди розширити ся дальше на північ до держави Конґо. Для полудневої Африки конечно завести лігу, яка опирала би ся на трех точках: 1. супрематія бритийської фани; 2. рівні права для кожної держави і для всіх горожан; 3. щоб Голландцям показати, що против них не має ніхто особливої неапетости.

Так отже хитрий лис з Кімберлею хоче упечи для себе каштали при англійскім огню. Ледви чи на се пристане Англія, але можливо, що буде мусіла пристати, коли не схоче ще гірше попечи собі пальців.

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Харитини; рим.-кат. Луки евангелиста. — В п'ятницю: гр.-кат. Томи апост.; рим.-кат. Петра.

— **Артистична русна вистава буде ще отворена через нині і четвер (17, і 18).** Замкнене наступить в четвер о годині 5-й вечером при участі Комітету, артистів принявших участь в виставі і Вп. Родимців, прихильних розвоєви нашої рідної штуки.

— **Господарске віче.** Філія товариства «Провєвіта» в Тернопілі устроєна в середу дня 24. жовтня 1900 о годині 2. пополудни в сали замковій в Тернопілі віче господарске. Програма: 1. Як плекати садовину і які роди на Поділю удають ся. 2. О полученню раси худоби по селах. 3. Управа бураків цукрових. 4. Нова рослина соя і дуря — управа їх і пожиток. 5. Оглядане вистави овочів і практичне поучене на оках. Закінчить: льосоване щеп межі учасників. — Вступ безплатний. — О численну участь просить виділ товариства.

— **З товариства «Сокіл» у Львові.** Пригадуємо, що записи учеників і дітій на вправи гімнастичні в тов. «Сокіл» тривають до 20. жовтня; записувати ся можна що вторка, четверга і суботи від 7—8 вечером в льокалі товариства (Підвале 7.). Ціна за науку гімнастики невелика, бо тільки 60 сотиків місячно; за першій місяць треба зложити оплату при вписі. Кождий ученик мусить мати ходаки гімнастичні а по можности і сорочку. Порядок вправ і години оголосить ся, по скінчених записках, в часописях і в льокалі товариства.

— **Засіданє Старшини «Сокола»** відбуде ся в четвер 18. жовтня о год. 8. вечером. На порядку-дневнім, кромі справоздань є приняте нових членів і справа розписаня загальних зборів — длього просимо доконче о комплет. *Василь Назірний*, голова. — *Осип Кузьмич*, справник.

— **Вечерніці з танцями.** В суботу дня 20. с. м. відбудуть ся вечерніці з танцями в льокалі тов. «Руска Бесіда» устроєні заходом Товариства ім. Івана Котляревського» при ласкавій співучасті Хвального Тов. «Клубу Руспок» на дохід будови народного театру. Комітет постарав ся о різкіх несподіванки, щоб забава пішла охоче. — Для тих, що не танцюють, зарезервован комітет особний столик при буфеті. Танцюристів буде до сотки, а кождий обіцяв

гуляти до білого дня і не утомитись — Великий жар сердець будуть холодити холодники — а для холодніших темпераментів будуть гарячіїші напитки. — Кожда тура так паночці як і мушці буде записана в анналах Товариства яко лента на будову театру — Приходьтй отже патріоти — а погуляєм в сю ніч! — Вступ і корона. — Початок о год. 8. вечером. — За комітет: *Ю. Ганкевич*.

— **Університетскі клініки і амбуляторії.** З початком 1900/901 шкільного року відкрито, подібно як попередних років, на медичнім виділі львівського університету клініки і амбуляторії. Убогим недужим уділяють в амбулаториях лікарської помочи даром, а іменно: в клініці внутрішніх недуг проф. д-ра Глюзінського від 8—1/2 10 год. рано; в хірургічній клініці проф. д-ра Рідігера від 1/2 9—10. год. рано; в клініці скірних і венеричних недуг проф. д-ра Лукаевича від 8—10. год. рано; в гінекологічній клініці проф. д-ра Марса від 9—10. год., а в окулістичній клініці проф. д-ра Махека від 10—11. години перед полуднем.

— **Реформа учительских семинарий.** На останній сесії Соєм поручив красвому Виділові скликати анкету, яка мала би призадумати ся над реформою учительских семинарий, а опісля здати справозданє Соймові. Красвий Виділ виконуючи соймове порученє, порішив скликати анкету на день 27. с. м. і запросив до участі в ній всіх членів б. соймової комісії шкільної. Анкета має зібрати ся о 10. год. рано в сали нарад красвого Виділу в соймовім будинку. Після уваг, які порушено в соймовім справозданю шкільної комісії, має анкета заставити ся над способом запевненя ліпшого вихованя кандидатів учительского стану і над приворовленем плану науки в семинариях до властивих потреб міського і сільского типу народних шкіль.

— **З добровільних складок б. учеників і приятелів бл. п. проф. д-ра Борискевича,** котрий помер рік тому в Градци, має ся справити пам'яткову таблицю і вмурувати єї в церкві в Білобожниці (чортківского повіта), родиннім селі покойного. Кругок осіб, що займають ся сею справою, просить надсилати на ту ціль датки на руки д-ра Едварда Крижановского в Бучачі.

— **З'їзд фабрикантів паперу** відбуде ся дня 10. с. м. у Відні. Майже всі фабрики вислали на з'їзд своїх представителів. Предметом нарад були теперішні кошти виробу різних родів паперу. Вислід нарад вишав некорисно для дньовикарів і накладчиків книжок, бо порішено, що за дльа подоріженя сирих матеріялів і коштів виробу належить знова підвишити ціну паперу.

— **«Нієт».** При контролнім зібраню резервістів в Ярославі увязнено Івана Інглята, муляря, за «jestem». — Те саме стрітило 9 резервістів в Дрогобичі.

— **Горівка причиною нещастя.** Антін Пришляк, селянин з Маловід, підгаецкого повіта п'яниця, виліз дня 9. с. м. на під, щоби набрати кукурузи і занести до шинку. Жінка Пришляка попросила сусіда Тому Клембіцкого, літ 27, щоби не дав брати кукурузи. Коли Клембіцкий ліз на під по драбині, рубнув его Пришляк так нещасливо в голову, що розтяв єму жилу бочку коло уха, і внаслідок того Клембіцкий до кількох минут закінчив житє. Жандармерія арештувала Пришляка і відставила его до суду у Вишпівчику.

— **III з'їзд славянських дньовикарів** відбуде ся доперва в цвітні 1901. р. в Дубровнику. Головною причиною відложеня з'їзду була довша недуга голови комітету, д-ра С. Мазиря, редактора «Обзора».

— **Зі статистики.** На цілій землі живе около 1,534,922,000 людей; з того припадає на Азию 836,793,000 л., на Європу 383,000,000 л., на Африку 177,510,000 л., на Америку 135,939,000 л., на Австралію в раз з Полінезією 5,979,000 л., а долярні краї 89,000 людей. Найбільшим на світі після статистика Гуднера є племя словянське, що числить 123,656,000 л., другим що-до числа є племя германське, що числить 122,655,000 л., а третім, найменьшим є романське, що числить 108,411,000 людей. На прочі племена припадає 26,971,000 л.

В Європі живе 156,000,000 католиків, 81,510,000 православних, 79,000,000 лютрів і кальвінів, 19,000,000 ісповідників англканьської церкви, 3,510,000 методистів, 7,000,000 жидів, магометан 6,445,000. Крім того є ще кілька меньших і більших сект, а прочі суть поганями.

— **Смерть Андреа.** Нераз вже доносили дньовиків, як поімчила ся воздушна подорож Андреа. Тепер настїли вісти з Чикаґа і Мінеаполя, що до Чикаґа приїхав недавно яинсьє Кнаппен, котрий відбув подорож до Гудсонського заліву. Переїздячи о коло 600 миль через край Унґай, мав він дізнати ся від Ескімосів, що перед двома роками упав на землю «небесний корабель», а дикі Ескімоси тої околиці убили білого чоловіка, що прилетів тим кораблем. Після твердження Кнаппена мав се бути Андреа зі своїм бальоном.

— **Страх перед нарою.** Трагічна сцена розігра-

ла ся недавно перед петербургским карним судом. В хвили, коли предідатель розправи відчитував вирок, засуджуючий почтового урядника Николая Васильевича Матвеева, за чинну зневагу свого настоятеля, на вісім місяців вязниці і позбавленє всяких прав, засуджений, закривши лице хустинкою, випив фляшинку отруї і в очах трибуналу і зібраної публіки повалив ся на землю.

— **Против жовтої пропасниці.** Лікарський світ від давна промишляв над средствами против жовтої пропасниці, лютуючої епідемічно в богато місцевостях полудневої Америки. Мексиканське правительство назначило навіть високу нагороду, 100 тисяч доларів, для щасливого винахідника. Сю нагороду здобув по кількох літах праці молодий лікар з Італії, Анджельо Беллінзарі. Від часу назначеня нагороди богато лікарів-спеціялістів доконувало досвідів в Вера-Круз, аж доперва в серпні с. р. винайдено сировицю против жовтої пропасниці. Комісія, назначена до оцінки винаходу Беллінзарігого, видала єму дуже прихильне свідоцтво. Небавом введено нову сировицю в ужитє по шпиталях і пересвідчено ся наглядно в многих случаях про єї спасенне значінє. 85% недужих вже по трех днях вставало з ліжка зовсім здорові.

— **Дрібні вісти.** Секретаря станіславивского кагалу, Бібрінґа, увязненого під закладом фальшованя метрик, випущено на вільну стому по зложеню кавці 24,000 корон. — В закопі воску в Двинячи, богородчаньского повіта, згинув гірничий робітник Федор Семко. Судове слідствє викаже, чи сему нещастю винен властитель закопу Лянґман. — В Заліцках на фільварку бар. Северина Брунїцкого згоріла шона з соломєю і кукурузою та три вози і вага до важепа худоби. Шкода обезпечена доходить до 5000 К. Причиною огню були діти паробка, що бавили ся сірниками. — В Плавю повіта ниського згоріло дня 8. с. м. в само полудне 22 домів і будинків господарских загальної вартости около 29,000 К. З 22 погорільців було 16 асекурованих, а 6, котрих шкода разом доходить до 5000 К., не були асекуровані. Огонь вибухнув в стайні господаря Йос. Махая, де був під ту пору якийсь Карбарж і мабуть кинув там незагашений педогарок з папіроса.

Телеґрами.

Відень, 17. жовтня. «Waterland» доносить: Кількох б. послів до державної ради, а між ними послаи з людового сторонництва Катрайн, Ебенгох, Фукє і Дінавлї збирають ся нишї на нараду в цілі обговореня спільних постанов що-до виборів.

Радівіці (Буковина), 17. жовтня. Вчєра вечером відбули ся ту передвыборчі збори під проведом бурмістра. На зборах зголосив свою кандидатуру проф. університету др. Скедль з Черновець і заявив в бесіді, що було би пожадним, аби всі буковиньскі послаи завязали окремый клуб, який війшов би в тісау звязь з Німцями. Кандидатуру прийнято.

Льондон, 17. жовтня. Выбори до Палати громад покінчені з виімком одного. Выбрано 332 міністерияльних сторонників, 69 уніоїетів, 186 лібералів і заступників робітничої кляси і 82 націоналістів.

Париж, 17. жовтня. В елізейській палаті відбула ся кабінетова рада, на якій порішено скликати парламент на день 6. падоліста. Міністер заграничних справ, Делькає, заявив, що всі держави прийняли прихильно француску ноту в китайській справі та признають єї за основу дальших мирових переговоров. Міністер повідомив також раду, що Ліґунґчанґ поручив повернути до Кантону воєнкам, що належать до т. зв. «Черних хоругвєв», як також війскам Кванґета, що вирушили до Кван, аби звідтам вимаперувати до Шанґі до царского двору.

Льондон, 17. жовтня. Standard доносить, що Боксери в провінції Шантун вертають домів. — 12,000 Боксерів побило і прогнало 5-тисячне цїсарске війско.

Вуглі

до паленя і до промислових цілий доставчає до кожної стації в Галичині по знизєних цінах

— Leon Gross
Krakau, Bruckeng Nr. 8.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Гагаду), Станиславова	1:53	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк	2:08	до Станиславова, П.двисокого, Потутор				
7:45	з Янова	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)				
8:00	на дв. головний	9:07	до Янова				
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:42	до Чернівців, Станиславова				
1:35	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:20	до Сокаля, Белця, Рави рускої і Любачова				
11:45	з Ядослава і Любачова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята				
11:55	зі Станиславова (Керсезе, Потутор)	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята				
12:55	з Янова	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.				
2:20	з Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.				
2:35	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова				
5:40	на дв. голов.	Ніч					
5:45	з Кракова	6:10	до Станиславова				
1:45	з Чернівців, Іцкан	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно				
6:00	з Сокаля, Белця і Любачова	12:40	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
		7:10	до Тернополя дворець головний				
		7:33	дворець Підзамче				
		7:25	до Сокаля і Рави рускої				
		7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. в нед. і сьв.)				
		9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
		2:51	до Чернівців і Іцкан				
		10:40	до Кракова, Відня, Варшави				
		10:50	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й				
		11:00	на дв. Підз.				
		11:25	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
		4:15	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.				
		4:45					

ЗАМІТКА: Пога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскій ривить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красицьких ч. 5) удїляє пояснєнь в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає
всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім кур-
сі деннім не числячи ніякої
провізії.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звяряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стєгах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносьть:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користві, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає **Банк красвий і Каси ошадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язиці. Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
— (дім «Просьвіти») —

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященики, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членскій вносьть 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

ВІДЛІЯТІ

КУПОНИ

вильсовані

цінні папери

виплачує без порученя провізії або коптїв

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Артистичне заведеє ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вп. Миколая).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклї, дереві, блясі та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Ґравури на металю та дорогих камях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко!

